

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV ZAMĚSTNANCE BĚHEM EPIDEMIE KORONAVIRU

1) Může mi zaměstnavatel nařídit dovolenou „ze dne na den“?

Zaměstnavatel dovolenou určuje alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne se zaměstnancem na kratší lhůtě (§ 217 zákoníku práce).

2) Může mi ve zkušební době zaměstnavatel dát výpověď během prvních 14 dnů nemoci, nebo když jsem v karanténě?

Zaměstnavatel nesmí zrušit pracovní poměr ve zkušební době v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (§ 66 zákoníku práce).

3) Může mi zaměstnavatel nařídit výkon jiného druhu práce, než mám v pracovní smlouvě?

Zaměstnanec není povinen vykonávat jinou práci, než má sjednanou jako druh práce v pracovní smlouvě. Zaměstnavatel se musí se zaměstnancem na výkonu jiné práci mimo sjednaný druh práce dohodnout.

4) Kdy mám právo odmítnout vykonávat práci?

Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, která bezprostředně ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob. Takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance. Zákon neposkytuje ochranu zaměstnanci, který by tak učinil účelově (§ 106 zákoníku práce).

5) Může mi zaměstnavatel zkrátit pracovní úvazek?

Zkrátit pracovní dobu (úvazek) lze pouze v dohodě se zaměstnancem (§ 80 zákoníku práce).

6) Může mi zaměstnavatel dát výpověď kvůli koronaviru?

Ne, nemůže. Zaměstnavatel může dát výpověď zaměstnanci pouze z důvodů vyjmenovaných v § 52 zákoníku práce.

7) Může mi zaměstnavatel snížit mzdu?

Zaměstnavatel nemůže snížit zaměstnanci sjednanou mzdu. Pozor: je-li mzda zaměstnance určena mzdovým výměrem, je snížení možné, ale důvod musí spočívat ve vykonávané práci. Ke změně výše mzdy nemůže dojít zpětně.

8) Je možné pracovat z domova, když jsem v karanténě?

Zaměstnanci nelze práci z domova jednostranně nařídit, neboť se na tom musí zaměstnanec se zaměstnavatelem vždy dohodnout. Práce z domova je možná i při nařízené karanténě. Zaměstnanci v takovém případě přísluší mzda, nikoli náhrada mzdy nebo nemocenské poskytnuté při karanténě.

9) Může mi zaměstnavatel zrušit nebo změnit směny „ze dne na den“?

Změnu rozvržení směn může zaměstnavatel provést pouze 2 týdny předem, nedohodne-li se se zaměstnancem jinak (§ 84 zákoníku práce).

10) Může mi zaměstnavatel nařídit neplacené volno?

Neplacené volno nelze nařídit, lze jej poskytnout jen na žádost zaměstnance.

11) Kolik dostanu, když jsem v karanténě?

Zaměstnanec má právo na náhradu mzdy od zaměstnavatele ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku po dobu prvních 14 dnů, a pokud se zaměstnanec nevrátí do práce, pak má od 15. dne nárok na nemocenské (§ 192 zákoníku práce).

12) Pokud je má firma uzavřená kvůli mimořádným opatřením, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu uzavření provozoven na základě mimořádných opatření vlády nebo z jeho vlastního rozhodnutí, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku (§ 208 zákoníku práce).

13) Když nemůže zaměstnavatel zajistit chod podniku kvůli prostoji, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu prostojů, např. nemá dostatek surovin pro výrobu, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku [§ 207 písm. a) zákoníku práce].

14) Když zaměstnavatel nemá práci, protože nejsou zakázky, kolik dostanu?

Pokud zaměstnavatel nepřiděluje práci z důvodu částečné nezaměstnanosti, tj. z důvodu omezení odbytu výrobků/poptávky po službách, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku, je-li uzavřena dohoda s odborovou organizací.

15) Kdy mám právo na pracovní volno a ošetřovné?

Po celou dobu uzavření příslušného školského zařízení /stacionáře přísluší zaměstnanci pracovní volno a dávka ošetřovné z důvodu péče o dítě mladší 13 let, péče o nezaopatřené dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost), a dále o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby aspoň ve stupni I (lehká závislost).

Nejste na to sami! Když budete ve složité situaci, neváhejte se obrátit na vaši odborovou organizaci. Pokud u vás na pracovišti není, obraťte se na Českomoravskou konfederaci odborových svazů, nebo Asociaci samostatných odborů. Pomůžou vám i poradí!

Jana Maláčová
ministerně práce a sociálních věcí

PRO VÍCE INFORMACÍ:

Informační linka: 1212

Informační linka Státního úřadu
inspekce práce: +420 800 606 070

www.mpsv.cz/prava-zamestnancu